

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.**I. РЕГИСТРАЦИЯ**

Регистрацията по ЗДДС е задължителна и по избор.

На регистрация по този закон подлежи всяко данъчно задължено лице, което е установено на територията на страната и извършва облагаеми доставки на стоки или услуги.

На регистрация по този закон подлежи всяко данъчно задължено лице, което не е установено на територията на страната и извършва облагаеми доставки на стоки или услуги, различни от тези, по които данъкът е изискуем от получателя.

1. Задължителна регистрация - чл. 96, ал. 1 от ЗДДС

Данъчно задължено лице, установено на територията на страната, с облагаем оборот 50 000 лева или повече за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец е длъжно в 7-дневен срок от изтичането на данъчния период, през който е достигнало този оборот, да подаде заявление за регистрация по този закон.

ВАЖНО: Когато оборотът е достигнат за период не по-дълъг от два последователни месеца, включително текущия, лицето е длъжно да подаде заявлението в 7-дневен срок от датата, на която е достигнат оборотът (изм. - ДВ, бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., доп. - ДВ, бр. 96 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2022 г.). Виж и писмо № 24-39-170#1/29.12.2017 г.

ВАЖНО: Считано от **1 януари 2023 г.** влиза в сила изменението в чл. 96, ал. 1 от ЗДДС относно облагаемия оборот от **100 000 лв.**, прието с ДВ, бр. 58 от 2022 г.

С решение на Съвета на ЕС № 13925/22 от 04.11.2022 г. на България е предоставено разрешение да въведе специална мярка за дерогация от чл. 287 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност.

ВАЖНО: Считано от **1 януари 2025 г.** влиза в сила изменението в чл. 96, ал. 1 от ЗДДС относно облагаемия оборот от **166 000 лв.**, прието с ДВ, бр. 106 от 2023 г. Считано от **1 април**

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

2025 г. влиза в сила изменението в чл. 96, ал. 1 от ЗДДС относно облагаемия оборот от **100 000 лв.**, прието с ДВ, бр. 26 от 2025 г.

Относно приложението на разпоредбата на чл. 96, ал. 1 от ЗДДС, изм. с ДВ, бр. 26 от 27.03.2025 г., във връзка с цитираната промяна на прага за задължителна регистрация по закона от 1 април 2025 г., на основание чл. 10, ал. 1, т. 10 от **Закона за Националната агенция за приходите** от изпълнителния директор е издадено становище с изх. № 60-30-880/31.03.2025 г. до органите по приходите.

Становище
60-30-880_31.03.2025

Облагаем оборот: сумата от данъчните основи на извършените от лицето:

1. облагаеми доставки, включително облагаемите с нулева ставка,
2. доставки на финансови услуги по чл. 46 от ЗДДС,
3. доставки на застрахователни услуги по чл. 47 от ЗДДС.

В облагаемия оборот се включват и получените авансови плащания по доставки по ал. 2 на чл. 96 от закона, с изключение на получените авансови плащания преди възникване на данъчното събитие по ВОД. В облагаемия оборот се включва и оборотът, реализиран от преобразувания се или от отчуждителя, когато същият е регистрирано лице на основание, различно от член 96 или чл. 100, ал. 1 или е нерегистрирано по този закон лице, за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди преобразуването или прехвърлянето в случаите по чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2, както и по т. 3 само при непарична вноска на предприятие или обособена част от него. При отделяне или разделяне, както и при непарична вноска на обособена част от предприятие се взема предвид оборотът, реализиран при осъществяване на прехвърлените дейности от преобразувания се или отчуждителя, а при невъзможност същият да бъде определен в зависимост от дейностите - пропорционално на прехвърлените активи (чл. 96, ал. 4 от ЗДДС, доп., ДВ – бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г., изм. ДВ – бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.). Виж и писмо № 20-00-101/20.06.2017 г.

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

ВАЖНО: За определяне на данъчните задължения на лицето в случаите по чл. 96, ал. 1, изречение второ, когато е било длъжно, но не е подало заявление за регистрация в срок, се приема, че лицето дължи данък за облагаемите доставки, с които надхвърля облагаемия оборот от 50 000 лв., от датата, на която е надвишен оборотът, до датата, на която е регистрирано от органа по приходите, или до датата, на която са отпаднали основанията за регистрация. За облагаемата доставка, с която се надхвърля облагаемият оборот, се дължи данък. Лицето дължи данък и за получените облагаеми доставки на услуги, за които данъкът е изискуем от получателя, и за облагаемите вътреобщностни придобивания, осъществени през този период – чл. 102, ал. 4 от ЗДДС (нова - ДВ, бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., **изм. - ДВ, бр. 58 от 2022 г.**). Виж и писмо № М-24-36-22/22.10.2018 г.

!!! Считано от **1 януари 2023 г.** влиза в сила изменението в ал. 4 на чл. 102 от ЗДДС относно облагаемия оборот от **100 000 лв.**, аналогично на изменението в ал. 1 на чл. 96 от ЗДДС.

!!! Считано от **1 януари 2025 г.** влиза в сила изменението в ал. 4 на чл. 102 от ЗДДС относно облагаемия оборот от **166 000 лв.**, аналогично на изменението в ал. 1 на чл. 96 от ЗДДС.

!!! Считано от **1 април 2025 г.** влиза в сила изменението в ал. 4 на чл. 102 от ЗДДС относно облагаемия оборот от **100 000 лв.**, аналогично на изменението в ал. 1 на чл. 96 от ЗДДС, прието с ДВ, бр. 26 от 2025 г.

Всички данъчно задължени лица, установени на територията на страната, са длъжни да определят облагаемия си оборот по смисъла на чл. 96, ал. 2 от закона след изтичане на всеки календарен месец за предходните 12 месеца преди текущия, както и ежедневно за период не по-дълъг от два последователни месеца, включително текущия. В облагаемия оборот по изречение първо се включва и оборотът по чл. 96, ал. 4 от закона. В облагаемия оборот по изречение първо на данъчно задължените лица, установени на територията на страната, които са регистрирани само на основание чл. 156 от закона, се включват доставките с място на изпълнение на територията на страната, за които не се прилага режим (чл. 73, ал. 1 от ППЗДДС - доп. – ДВ, бр. 1 от 2015 г., в сила от 06.01.2015 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 24 от 2017 г., в сила от 21.03.2017 г., изм.

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

- ДВ, бр. 58 от 2018 г., в сила от 13.07.2018 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2020 г., в сила от 20.03.2020 г., изм. - ДВ, бр. 27 от 2021 г., в сила от 01.07.2021 г., **изм. - ДВ, бр. 59 от 2022 г., в сила от 26.07.2022 г.**).

В облагаемия оборот **не се включват** доставките на финансови и застрахователни услуги, когато не са свързани с основната дейност на лицето, доставките на дълготрайни активи, използвани в дейността на лицето, както и доставките, за които данъкът е изискуем от получателя по чл. 82, ал. 2 и 3 от ЗДДС (чл. 96, ал. 3 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 108 от 2006 г., бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.).

От 01.01.2015 г. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2014 г.) в облагаемия оборот не се включват доставките с място на изпълнение на територията на страната по чл. 21, ал. 6, когато са извършени от лице:

1. регистрирано на основание чл. 154 или регистрирано в друга държава членка за прилагане на режим извън Съюза;
2. регистрирано в друга държава членка за прилагане на режим в Съюза, което няма постоянен обект на територията на страната;
3. регистрирано на основание чл. 97б.

От 01.01.2020 г. е в сила нова ал. 10 на чл. 96 от закона, уреждаща начина на формиране на облагаемия оборот при последователно извършване на еднородна дейност в един и същи търговски обект от две или повече свързани лица или лица, действащи съгласувано.

Съгласно новата разпоредба при последователното извършване на еднородна дейност в един и същи търговски обект от две или повече свързани лица или лица, действащи съгласувано, в облагаемия оборот на всяко следващо лице се включва оборотът, реализиран в обекта от всички лица, извършвали последователно дейността в съответния обект преди него, за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца, включително текущия месец, и се счита за оборот, реализиран от съответното лице през първия ден на започване на еднородната дейност в обекта от това лице. Дейността се приема, че е еднородна, когато е налице значителна идентичност по отношение на две или повече от следните характеристики: предлаганите стоки или услуги, ползваните активи, персонала, търговската марка/наименованието на обекта, доставчиците/клиентите.

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

При прекъсване осъществяването на дейността за повече от един месец, нормата на чл. 96, ал. 10 от ЗДДС е неприложима – **ал. 11 на чл. 96 от ЗДДС.**

Съгласно т. 93 от ДР на ЗДДС (нова - ДВ, бр. 96 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) „лица, действащи съгласувано“ по смисъла на чл. 96, ал. 10 от същия закон са лица, в управлението, контрола и/или капитала на които участват свързани по § 1, т. 3, букви „а“, „б“, „в“ и „л“ от ДР на *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс* лица, или лица, от взаимоотношенията между които или между всяко от тях и трето лице според съществуващата между тях икономическа, организационна, семейна или друга обвързаност/свързаност може да се направи извод, че действат съгласувано и между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните.

§ 34 от ПЗР на ЗИД на ЗКПО (преходна разпоредба) – задължение за подаване на заявление за регистрация до 15.01.2020 г. (включително) от лице, което към датата на влизането в сила на този закон отговаря на условията за задължителна регистрация по чл. 96, ал. 1 във връзка с ал. 10 от ЗДДС.

Относно съдържанието на понятието „основна дейност“ за целите на чл. 96 от ЗДДС – виж Указание на изпълнителния директор на НАП изх. № 91-00-114/18.04.2008 г.

Относно изключването на доставките на ДМА или ДНМА, използвани за дейността на лицето при определяне облагаемия оборот във връзка със задължителната регистрация по чл. 96, ал. 1 – виж Указание на изпълнителния директор на НАП изх. № 04-19-1012/ 17.12.2007 г.

Относно регистрация по ЗДДС на лица, упражняващи свободна професия, включително частните съдебни изпълнители и нотариуси - виж Указание на изпълнителния директор на НАП изх. № 24-00-13/27.06.2008 г.

Относно приложението на чл. 96, ал. 10 и 11 от ЗДДС, в сила от 01.01.2020 г. - виж становища на зам. изпълнителния директор на НАП с изх. №№ 20-00-8/10.01.2020 г. и 20-00-22/03.02.2020 г.

2. Задължение за регистрация при доставки на стоки с монтаж и инсталиране – чл. 97 от ЗДДС

На регистрация по този закон подлежи всяко лице, установено в друга държава членка, което не е установено на територията на страната и извършва облагаеми доставки на стоки,

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

които се монтират или инсталират на територията на страната от или за негова сметка, когато получател по тази доставка е нерегистрирано по ЗДДС лице.

Задължението за регистрация възниква не по-късно от 7 дни преди датата на възникване на данъчното събитие за доставката.

3. Задължение за регистрация при дистанционна продажба на стоки – чл. 98 от ЗДДС

На регистрация по този закон подлежи всяко данъчно задължено лице, което извършва доставка на стоки с място на изпълнение на територията на страната при условията на дистанционна продажба. (виж Фиш VIII.III.3.)

Задължението за регистрация възниква не по-късно от 7 дни преди датата на възникване на данъчното събитие за доставката, с която общата стойност на дистанционните продажби през текущата година надхвърля сумата, посочена в чл. 20, ал. 2, т. 2 от закона – 70 000 лева. Доставката по изречение първо подлежи на облагане с данък по този закон.

Внимание! Считано от 01.07.2021 г. разпоредбата на чл. 98 от ЗДДС е отменена (ДВ – бр. 104 от 2020 г.).

По силата на § 67, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗДДС, в сила от 01.07.2021 г., данъчно задължено лице, регистрирано по реда на отменените чл. 97б, 98 и чл. 100, ал. 3, се счита за регистрирано по реда на [чл. 96, ал. 9](#) към 1 юли 2021 г. Съгласно ал. 2 на цитираната разпоредба започналите и неприключили до влизането в сила на [този закон](#) процедури за регистрация по реда на отменените [чл. 97б](#) и [98](#) се продължават по реда за регистрация на [чл. 96, ал. 9](#).

В § 67, ал. 3 от ПЗР на ЗИДЗДДС, в сила от 01.07.2021 г., е предвидено, че когато данъчно задълженото лице, регистрирано по реда на отменените [чл. 97б](#) и [98](#), е избрало да се регистрира за прилагане на режим в Съюза, режим извън Съюза или за режим за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии, в друга държава членка или по [чл. 154](#), разпоредбите на ал. 1 и 2 не се прилагат, при условие че лицето е уведомило по електронен път компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите за този избор в срок до 30 юни 2021 г. включително.

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

Относно приложението на § 67 от ПЗР на ЗИДЗДДС, в сила от 01.07.2021 г. – виж становища на зам. изпълнителния директор на НАП с изх. №№ М-26-Т-570/24.06.2021 г. и 24-39-97#1/29.06.2021 г.

4. Задължение за регистрация при вътреобщностно придобиване - чл. 99 от ЗДДС

На регистрация подлежи всяко данъчно задължено юридическо лице и данъчно задължено лице, което не е регистрирано на основание чл. 96, 97, 98, чл. 100, ал. 1 и 3 и чл. 102 и което извършва вътреобщностно придобиване на стоки, когато общата стойност на облагаемите вътреобщностни придобивания за текуща календарна година надвишава 20 000 лева (чл. 99, ал. 1 и 2 от ЗДДС). **В ал. 1 на чл. 99 от ЗДДС е налице промяна, в сила от 01.07.2021 г., във връзка с отмяната на чл. 98 и чл. 100, ал. 3 от ЗДДС от същата дата (ДВ - бр. 104 от 2020 г.).**

Задължението за регистрация възниква не по-късно от 7 дни преди датата на възникване на данъчното събитие за доставката, с която общата стойност на облагаемите вътреобщностни придобивания надвиши 20 000 лева без данъка върху добавената стойност, дължим или платен в държавата членка, от която стоките са транспортирани или изпратени. Вътреобщностното придобиване, с което се надхвърли посоченият праг, подлежи на облагане с данък по този закон.

В тази хипотеза не попадат придобиването на нови транспортни средства и на стоки, подлежащи на облагане с акциз.

Считано от 01.01.2020 г., независимо от стойността на извършените облагаеми ВОП, на задължителна регистрация подлежи данъчно задължено лице, установено в друга държава членка, което извършва ВОП на стоки на територията на страната по чл. 15а, ал. 6 и чл. 65а от ЗДДС (чл. 99, ал. 7 от ЗДДС). Тези лица са задължени да подадат заявление за регистрация в 7 – дневен срок преди възникване на съответното обстоятелство (чл. 99, ал. 8 от ЗДДС).

Лице, което е регистрирано на основание **ВОП** и за което възникнат основания за задължителна регистрация по чл. 96 и 97 от ЗДДС или за регистрация по избор по чл. 100, ал. 1 от закона, се регистрира по реда и в сроковете за задължителна регистрация или регистрация по избор (чл. 99, ал. 6 от ЗДДС – изм., ДВ бр. 104 от 2020 г., в сила от 01.07. 2021 г.).

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.**5. Задължение за регистрация при доставки на услуги, данъкът за които е изискуем от получателя (чл. 97а от ЗДДС, ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.)**

На регистрация по този закон подлежи всяко:

- данъчно задължено лице и

- данъчно задължено лице, което извършва и освободени доставки и/или доставки или дейности извън рамките на независимата икономическа дейност; (частично данъчно задължено лице), както и

- юридическо лице, което не извършва независима икономическа дейност, което **получава услуги с място на изпълнение на територията на страната, които са облагаеми и за които данъкът е изискуем от получателя по чл. 82, ал. 2 от ЗДДС (виж фиш IX – 1).**

Когато гореизброените лица, установени на територията на страната, **предоставят услуги по чл. 21, ал. 2 от ЗДДС** с място на изпълнение на територията на друга държава членка, за които данък по доставката се дължи от получателя - данъчно задължено лице или данъчно незадължено юридическо лице, регистрирано за целите на ДДС в тази държава членка (виж фиш VIII-III-5), за същите възниква задължение за регистрация по чл. 97а, ал. 2 от ЗДДС - **доп., ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.**

Данъчно задължено лице, регистрирано на това основание като получател на услуги, се счита за регистрирано и за доставяните услуги и обратното.

За тези лица възниква задължение за подаване на заявление за регистрация по ЗДДС не по-късно от 7 дни преди датата, на която данъкът за доставката става изискуем (авансово плащане или данъчно събитие), като данъчната основа на получената услуга подлежи на облагане с данък.

Лице, което е регистрирано на това основание (чл. 97а от ЗДДС) и за което възникнат основания за задължителна регистрация

по общия ред (чл. 96 от ЗДДС),

при доставки на стоки с монтаж и инсталиране (чл. 97 от ЗДДС),

при дистанционна продажба на стоки (чл. 98 от ЗДДС) – предвид обстоятелството, че разпоредбата на чл. 98 от ЗДДС е отменена, считано от 01.07.2021 г., това нормативно

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

основание не би било налице след 01.07.2021 г. като основание за регистрация на лицата, регистрирани по чл. 97а от ЗДДС,

при вътреобщностно придобиване (чл. 99 от ЗДДС),

или за регистрация по избор

по общия ред (чл. 100, ал. 1 от ЗДДС),

при вътреобщностно придобиване (чл. 100, ал. 2 от ЗДДС),

при дистанционна продажба на стоки (чл. 100, ал. 3 от ЗДДС) – предвид обстоятелството, че разпоредбата на чл. 98 от ЗДДС е отменена, считано от 01.07.2021 г., това нормативно основание не би било налице след 01.07.2021 г. като основание за регистрация на лицата, регистрирани по чл. 97а от ЗДДС,

се регистрира по реда и в сроковете за задължителна регистрация или регистрация по избор.

Лице, регистрирано на основание чл. 96, 97, 98, 99, 100, 102, 132, 132а или 133 от ЗДДС, се счита за регистрирано и на основание чл. 97а от закона (чл. 73, ал. 5 от ППЗДДС, нова - ДВ, бр. 6 от 2010 г., в сила от 01.01.2010 г., доп. - ДВ, бр. 24 от 2017 г., в сила от 21.03.2017 г. до 30.06.2021 г.), т.е. ако едно лице е регистрирано по ЗДДС на някое от гореизброените основания, не подлежи на отделна регистрация по чл. 97а от ЗДДС. Тази регистрация се прилага само за нерегистрирани по ЗДДС лица и за лица, регистрирани за целите на ВОП (чл. 99 и чл. 100, ал. 2 от ЗДДС).

Следва да се има предвид, че съгласно чл. 97а, ал. 5 от ЗДДС (в сила до 30.06.2021 г.) лице, което е регистрирано на основание на този член и за което възникнат основания за задължителна регистрация по чл. 96, 97, 98 и 99, 102, 132, 132а или за регистрация по избор по чл. 100, ал. 1, 2 и 3, се регистрира по реда и в сроковете за задължителна регистрация или регистрация по избор.

Внимание! Считано от 01.07.2021 г. в ЗДДС са отменени разпоредбите за задължителна регистрация и за регистрация по избор за целите на дистанционни продажби на стоки, съответно – чл. 98 и чл. 100, ал. 3 от закона. Поради тази причина посочените нормативни основания за регистрация не биха били налице като основание за регистрация за лицата, регистрирани по чл. 97а от ЗДДС (чл. 73, ал. 5 от ППЗДДС – нова, ДВ, бр. 6 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 24 от 2017 г., изм. - ДВ, бр. 27 от 2021 г., в сила от 01.07.2021 г.).

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

Считано от 01.07.2021 г. във връзка с отмяната на чл. 97б от ЗДДС (ДВ, бр. 104 от 2020 г.) е отменена ал. 6 на чл. 73 от ППЗДДС (ДВ, бр. 27 от 2021 г.), съгласно която лице, регистрирано на основание чл. 97а от ЗДДС, не се счита за регистрирано на основание чл. 97б от закона и обратното.

Лице, регистрирано на основание чл. 132 от закона, се счита за регистрирано на основанието, на което е регистриран прехвърлителят/праводателят към момента на регистрацията на приобретателя/правоприемника (чл. 73, ал. 7 от ППЗДДС, нова – ДВ, бр. 24 от 2017 г., в сила от 21.03.2017 г.).

При регистрация на лица на основание чл. 97а от ЗДДС няма да се изисква прилагането към заявлението за регистрация на задължителната по принцип декларация относно липсата на влязла в сила присъда или на образувано наказателно производство за престъпления против данъчната система от лицата по чл. 176а, ал. 1 от ЗДДС (чл. 176а – отм., ДВ, бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.).

С изменението в чл. 108, ал. 1, т. 4 от ЗДДС (в сила от 01.01.2011 г.) за лице регистрирано на основание чл. 97а, се уточнява, че е допустима дерегистрация за целите на доставяните и получавани услуги, само ако към датата на дерегистрацията не са налице основания за задължителна регистрация по общия ред, тъй като е очевидно, че в този случай лицето следва да се регистрира за всички извършвани от него доставки.

6. Регистрация по избор - чл. 100 от ЗДДС**6.1. Регистрация по общия ред:**

Всяко данъчно задължено лице, за което не са налице условията за задължителна регистрация по чл. 96 от ЗДДС, има право да се регистрира по този закон (чл. 100, ал. 1 от ЗДДС).

Относно: прилагането на § 4а от ПЗР на ЗДДС и на § 3а от ПЗР на Закона за местните данъци и такси, приети с § 66 и § 67 от ПЗР на ДОПК, публикувани в ДВ, бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от деня на обнародването, отнасящи се до лицата, извършващи търговия с тютюн и тютюневи - виж Указание на изпълнителния директор на НАП изх. № 91-00-59/13.02.2009 г.

6.2. Регистрация по ВОП:

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

Всяко данъчно задължено и данъчно незадължено юридическо лице, за които не са налице условията за задължителна регистрация по ВОП, имат право да се регистрират по този закон по избор за вътреобщностно придобиване (чл. 100, ал. 2 от ЗДДС)

6.3. Регистрация за дистанционни продажби:

Всяко данъчно задължено лице може да се регистрира по този закон независимо от сумата на извършените доставки при условията на дистанционни продажби, когато е уведомило данъчната администрация на държавата членка, където е регистрирано за целите на ДДС, че желае дистанционните продажби, които извършва, да са с място на изпълнение на територията на страната (чл. 100, ал. 3 от ЗДДС) - считано от 01.07.2021 г. цитираната нормативна разпоредба е отменена (ДВ, бр. 104 от 2020 г.).

6.4. Регистрация по инициатива на органа по приходите

В случай че орган по приходите установи, че лице не е изпълнило в срок задължението си за подаване на заявление за регистрация, той го регистрира с издаване на акт за регистрация, ако условията за регистрация са налице.

На основание чл. 176 от ЗДДС компетентен орган по приходите може да откаже регистрация по закона на лице, което:

1. не може да бъде открито на посочения от него адрес за кореспонденция по реда на *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс*;
2. промени адреса си за кореспонденция и не уведоми по предвидения за това ред;
3. системно не изпълнява задълженията си по този закон;
4. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) има публични задължения, събирани от Националната агенция за приходите, общата стойност на които надхвърля стойността на активите му, намалена с неговите задължения;
5. (нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) не посочи електронен адрес за кореспонденция за период, по-дълъг от три месеца от възникване на задължението за уведомяване.
6. (нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) не представи или не осигури достъп до издадени или съставени от него оригинални счетоводни документи, изискани от

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

органа по приходите, освен ако документите са загубени или унищожени, за което лицето е уведомило органите по приходите.

Органът по приходите може да откаже да регистрира, както по общия ред (по чл. 96, ал. 1 от ЗДДС), така и по избор (на основание чл. 100, ал. 1 и ал. 3 от ЗДДС; ал. 3 на чл. 100 е отменена, считано от 01.07.2021 г. – ДВ, бр. 104 от 2020 г.) лице, на което приходната администрация е прекратила или отказала регистрация по този закон на основание чл. 176 от ЗДДС, до отпадане на основанието за отказ за регистрация съответно основанието за deregистрация до изтичане на 24 месеца, считано от началото на месеца, следващ месеца на deregистрацията или отказа за регистрация (чл. 96, ал. 8 от ЗДДС, изм. - ДВ бр. 95 от 2009 г.). Тази забрана не важи за задължителните регистрации по чл. 97а, както и за регистрация за ВОП – т.е. в случаите, при които за лицата възникват задължения, но не и право на данъчен кредит, поради което чрез тези режими не могат да се осъществят данъчни измами.

7. Задължение за регистрация на данъчно задължени лица, които не са установени на територията на страната, при доставки на далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване или услуги, извършвани по електронен път, с място на изпълнение на територията на страната (чл. 97б от ЗДДС, нов - ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г., изм. загл. – ДВ, бр. 98 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г. до 30.06.2021 г., ДВ, бр. 104 от 2020 г.)

На регистрация по този закон подлежи всяко данъчно задължено лице, което не е установено на територията на страната и извършва доставки на далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване или услуги, извършвани по електронен път, с получатели - данъчно незадължени лица, които са установени или имат постоянен адрес, или обичайно пребивават в страната, когато:

1. не е регистрирано на основание чл. 154 или в друга държава членка за прилагане на режим извън Съюза или на режим в Съюза;
2. не е регистрирано на основание чл. 96, 97, 98 или чл. 100, ал. 1 и 3;
3. (нова - ДВ, бр. 98 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) доставките са с място на изпълнение на територията на страната.

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

За лицето възниква задължение за подаване на заявление за регистрация не по-късно от 10-ия ден на месеца, следващ датата на данъчното събитие на първата доставка.

В случаите, когато лицето е подало заявление за регистрация по чл. 154, ал. 2 или е подало заявление за прилагане на режим в Съюза или режим извън Съюза в друга държава членка и е получило отказ за регистрация за прилагане на съответния режим, както и когато на лицето е прекратена регистрация за прилагане на някой от тези специални режими, за лицето възниква задължение за подаване на заявление за регистрация не по-късно от 7-ия ден от датата на получаване на отказа, съответно от датата на извършване на първата доставка след преустановяване прилагането на съответния режим.

Първият данъчен период за лице, регистрирано на основание на чл. 97б от ЗДДС, включва и периода от датата на извършване на първата доставка включително до датата на регистрацията.

Лице, което е регистрирано на основание на този член и за което възникнат основания за задължителна регистрация по чл. 96, 97 и 98 или за регистрация по избор по чл. 100, ал. 1 и 3, се регистрира по реда и в сроковете за задължителна регистрация или регистрация по избор.

В облагаемия оборот на лицата, регистрирани по чл. 97б от закона, не се включва оборотът от доставки на далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване или услуги, извършвани по електронен път, с получатели данъчно незадължени лица, които са установени или имат постоянен адрес, или обичайно пребивават в страната (чл. 73, ал. 1 от ППЗДДС).

Лице, регистрирано на основание чл. 97б от закона, не се счита за регистрирано на основание чл. 97а от закона и обратното (чл. 73, ал. 6 от ППЗДДС).

Лице, регистрирано на основание на чл. 97б от закона, може да избере да продължи тази регистрация, като за целта уведоми по електронен път компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите в 7-дневен срок от датата на извършване на първата доставка, за която възникнат обстоятелствата на чл. 21, ал. 8 от закона. Правото на избор се прилага до изтичане на **две календарни години**, считано от началото на календарната година, следваща годината на избора (ал. 6 на чл. 97б от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 98 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.). Уведомлението относно желанието на лицето да продължи своята регистрация

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

по чл. 97б от закона се подава по електронен път чрез използване на квалифициран електронен подпис (чл. 73, ал. 8 от ППЗДДС - нова, ДВ, бр. 3 от 2019 г., в сила от 08.01.2019 г.).

Важно !!! Считано от 01.07.2021 г. разпоредбата на чл. 97б от ЗДДС е отменена, като за регистрираните лица на посоченото основание е относимо изложеното по-горе по отношение на регистрираните на основание чл. 98 и чл. 100, ал. 3 от ЗДДС и § 67 от ПЗР на ЗИДЗДДС.

II. ПРОЦЕДУРА**1. Процедура за регистрация**

Регистрацията се извършва като лицето, което е длъжно или има право да се регистрира, подава в компетентната ТД на НАП заявление за регистрация по образец – приложение № 1 към ППЗДДС, **или** заявява регистрация по избор по чл. 100, ал. 1 и 2 от закона пред Агенцията по вписванията (чл. 74, ал. 1 от ППЗДДС – изм., ДВ, бр. 3 от 2019 г., в сила от 08.01.2019 г.). Считано от 01.01.2019 г. е въведена правна възможност регистрация по избор по чл. 100, ал. 1 и 2 от закона да се заяви пред Агенцията по вписванията при заявяване за вписване на първоначална регистрация. В случаите на регистрация по чл. 97б от закона заявлението се подава до териториалната дирекция на Националната агенция за приходите - София (ДВ, бр. 1 от 2015 г., в сила от 06.01.2015 г.).

Заявлението се подава:

1. лично, когато данъчно задълженото лице е дееспособно физическо лице или едноличен търговец;
2. от лице с представителна власт по закон, когато данъчно задълженото лице е юридическо лице или кооперация;
3. от лице с представителна власт съгласно учредителен договор, когато данъчно задълженото лице е непersonифицирано дружество или осигурителна каса;
4. от акредитиран представител по чл. 135;
5. от лице, което е изрично упълномощено за това от лицата по т. 1, 2, 3 и 4 с нотариално заверено пълномощно.

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

б. от адвокат, изрично упълномощен за това от лицата по т. 1 - 4 с писмено пълномощно, съставено съгласно изискванията на *Закона за адвокатурата* (чл. 101, ал. 2, т. 6 от ЗДДС, нова - ДВ, бр. 92 от 2017 г., в сила от 01.01.2019 г.).

Заявлението може да се подаде по електронен път по реда на *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс*.

Заявлението за регистрация трябва да съдържа основанията за регистрация, като към него се прилагат документи, определени в правилника за прилагане на закона. При заявяване на регистрация по избор (чл. 100, ал. 1 и 2 от закона) при заявяване за вписване на първоначална регистрация пред Агенцията по вписванията лицето не прилага справка за облагаем оборот.

В срок 7 дни от постъпване на заявлението органът по приходите извършва проверка на основанията за регистрация (чл. 101, ал. 6 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 108 от 2007 г., предишна ал. 5, бр. 95 от 2009 г., изм., бр. 92 от 2017 г., бр. 97 от 2017 г.). Тази редакция на чл. 101, ал. 6 от ЗДДС е в сила от 01.01.2018 г. – 31.12.2018 г. Считано от 01.01.2019 г. влиза в сила следната редакция на чл. 101, ал. 6 от закона: „Органът по приходите извършва проверка на основанията за регистрация в срок 7 дни от подаване на заявлението или от получаване на информацията за вписването и за упражнено право по чл. 100, ал. 5 в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите от Агенцията по вписванията.

В срок 7 дни от приключване на проверката органът по приходите издава акт, с който извършва или мотивирано отказва да извърши регистрацията.

Регистрацията по чл. 97, 97а, 97б, 98 и 99 се извършва от органа по приходите в тридневен срок от подаване на заявлението за регистрация.

Считано от 01.07.2021 г. тридневният срок за извършване на регистрация от органите по приходите е относим при регистрация по чл. 97, 97а и 99, предвид обстоятелството, че разпоредбите на чл. 97б и чл. 98 са отменени.

Органът по приходите може да откаже регистрация по ЗДДС, когато :

- лицето не може да бъде открито на посочения от него адрес за кореспонденция по реда на *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс*;
- лицето промени адреса си за кореспонденция и не уведоми по предвидения за това ред;

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

- лицето системно не изпълнява задълженията си по този закон;
- лицето има данъчни задължения, общата стойност на които надхвърля стойността на активите му, намалена с неговите задължения;
- не посочи електронен адрес за кореспонденция за период, по-дълъг от три месеца от възникване на задължението за уведомяване;
- не представи или не осигури достъп до издадени или съставени от него оригинални счетоводни документи, изискани от органа по приходите, освен ако документите са загубени или унищожени, за което лицето е уведомило органите по приходите (чл. 176, т. 6 от ЗДДС, ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.).

**Промени в ППЗДДС -
(чл. 74, ал. 2 т. 1)**

При подаване на заявление за регистрация в компетентната ТД на НАП по образец (приложение № 1) към него се прилагат следните документи (чл. 74, ал. 2 от ППЗДДС, изм. – ДВ, бр. 3 от 2019 г., в сила от 08.01.2019 г.):

1. справка за облагаемия оборот по месеци, за последните 12 месеца преди текущия - за регистрация по чл. 96, ал. 1, включително и с оборот, формиран по реда на ал. 10, чл. 100, ал. 1 и чл. 132а от закона, а когато оборотът е достигнат за период не по-дълъг от два последователни месеца, включително текущия, в справката се включва и облагаемият оборот за текущия месец до датата, на която е достигнат оборотът по чл. 96, ал. 1 от закона; (чл. 74, ал. 2, т. 1 от ППЗДДС, изм. – ДВ, бр. 10 от 2011 г., бр. 24 от 2017 г., ДВ, бр. 58 от 2018 г., в сила от 13.07.2018 г., изм. ДВ, бр.25 от 20.03.2020 г., в сила от 20.03.2020 г.);

2. справка за общата сума на облагаемите вътреобщностни придобивания за текущата година, с изключение на придобиването на нови превозни средства и на акцизни стоки – за регистрация по чл. 99, ал. 1 от закона.

Отменено е изискването към заявлението за регистрация да се прилага декларация относно липсата на влязла в сила присъда или на образувано наказателно производство за престъпления против данъчната система от лицата по чл. 176а, ал. 1 от закона, с изключение на случаите на регистрация по чл. 97а, чл. 97б и чл. 99, ал. 1 от закона (ДВ, бр. 58 от 2018 г., в сила от 13.07.2018 г.).

В случаите на заявяване на регистрация по избор по чл. 100, ал. 1 и 2 от ЗДДС пред Агенцията по вписванията, когато лицето не е заявило за вписване **електронен адрес за кореспонденция** пред Агенцията по вписванията, задължително заявява такъв адрес по електронен път при условията и по реда на **Данъчно-осигурителния процесуален кодекс** в 3-дневен срок от вписването в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. При промяна на електронния адрес уведомяването се извършва по електронен път при условията и по реда на **Данъчно-осигурителния процесуален кодекс** от регистрираното лице в 7-дневен срок, освен ако уведомяването за промяната е направено чрез заявяване за вписване в Агенцията по вписванията (ал. 5 на чл. 74 от ППЗДДС, нова – ДВ, бр. 3 от 2019 г., в сила от 08.01.2019 г.).

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.**2. Дата на регистрацията**

За дата на регистрацията по този закон се смята датата на връчването на акта за регистрацията.

Датата на регистрацията в случаите на задължителна регистрацията в резултат на:

- преобразуване на търговско дружество по реда на глава шестнадесета от *Търговския закон*;
- прехвърляне на предприятие по реда на чл. 15 или 60 от *Търговския закон*;
- извършване на непарична вноска в търговско дружество;
- (нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) преобразуване на бюджетни организации, държавни или общински предприятия, в резултат на което новообразуваните организации или предприятия са универсални правоприменници на преобразуваните;
- предоставяне за ползване на имоти от държавата и общините на заявителите за нуждите на частни детски градини и училища по *Закона за предучилищното и училищното образование* и последващото им преминаване към държавата и общините от заявителите при закриване на детските градини и училища

е датата на вписване на горното обстоятелство в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или вписване в регистър БУЛСТАТ (чл. 132, ал. 3 от ЗДДС - доп., ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.).

III. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.**1. Задължителна регистрация в резултат на преобразуване – чл. 132 от ЗДДС**

Задължително се регистрира по този закон лице, което придобие стоки и услуги от регистрирано лице в резултат на (чл. 132, ал. 1 от ЗДДС):

1. Преобразуване на търговско дружество по реда на глава шестнадесета от *Търговския закон*.
2. Прехвърляне на предприятие по реда на чл. 15 или 60 от *Търговския закон*.
3. Извършване на непарична вноска в търговско дружество.
4. Преобразуване на бюджетни организации, държавни или общински предприятия, в резултат на което новообразуваните организации или предприятия са универсални правоприменици на преобразуваните. (нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.).
5. Предоставяне за ползване на имоти от държавата и общините на заявителите за нуждите на частни детски градини и училища по *Закона за предучилищното и училищното образование* и последващото им преминаване към държавата и общините от заявителите при закриване на детските градини и училища (чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗДДС, нова – ДВ, бр. 101 от 2013 г., изм., бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.).

Регистрацията по чл. 132, ал. 1 от ЗДДС се извършва с подаване на заявление за регистрация в 7-дневен срок от вписване на обстоятелството по чл. 10, ал. 1 в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или вписване в регистър БУЛСТАТ (чл. 132, ал. 2 от ППЗДДС – ДВ, бр. 94 от 2012 г., изм. ДВ, бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.).

Дата на регистрация е датата на вписване на съответното обстоятелство в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или вписване в регистър БУЛСТАТ.

Задължително се регистрира по този закон неперсонифицирано дружество, в което участва съдружник, който е регистрирано по този закон лице (чл. 132, ал. 5 от ЗДДС, нова – ДВ, бр. 97 от 2016 г.).

Регистрацията по чл. 132, ал. 5 от закона се извършва с подаване на заявление за регистрация в 7-дневен срок от датата на създаване на неперсонифицираното дружество,

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

която се смята за дата на регистрацията на дружеството по този закон. Когато съдружникът се регистрира по този закон след датата на създаване на неперсонифицираното дружество, заявлението се подава в 7-дневен срок от датата на регистрацията на съдружника, която се смята за дата на регистрацията на дружеството по този закон – чл. 132, ал. 6 от закона (изм. - ДВ, бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.).

2. Регистрацията при наследяване – чл. 132а от ЗДДС (Нов - ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.)

1. При смърт на регистрирано по този закон физическо лице или физическо лице - едноличен търговец, чието предприятие е поето по наследство или по завет, когато независимата икономическа дейност на починалото лице бъде продължена от лице, което не е регистрирано по този закон и за което не са налице условията за задължителна регистрация по чл. 96, ал. 1, лицето има право да се регистрира по този закон (чл. 132а, ал. 1 от ЗДДС, в сила от 01.01.2016 г.).

2. Регистрацията по ал. 1 се извършва с подаване на заявление за регистрация в 7-дневен срок от приемане на наследството по чл. 49 и 51 от *Закона за наследството*, но не по-късно от 14-о число включително на месеца, следващ 6-ия месец от датата на смъртта на наследодателя.

3. За дата на регистрацията по този закон се смята датата на връчването на акта за регистрация.

3. Регистрацията на чуждестранно лице, което не е установено в страната – чл. 133 от ЗДДС

На регистрацията по ЗДДС подлежи:

1. Чуждестранно лице, което има постоянен обект на територията на страната, от който извършва икономическа дейност и отговаря на условията на този закон за задължителна регистрация или за регистрация по избор.

2. Чуждестранно лице, което не е установено на територията на страната, но извършва облагаеми доставки с място на изпълнение на територията на страната и отговаря на условията на този закон за задължителна регистрация или регистрация по избор.

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

Важно !!! От 01.01.2020 г. е в сила нова разпоредба на чл. 96, ал. 9 от ЗДДС, по силата на която всяко данъчно задължено лице, което не е установено на територията на страната и извършва облагаеми доставки на стоки/услуги с място на изпълнение на територията на страната, данъкът за който не е изискуем от получателя, е длъжно да се регистрира, независимо от облагаемия оборот. В този случай лицето е длъжно да подаде заявление за регистрация в 7-дневен срок преди датата, на която данъкът за облагаемата доставка на стоки или услуги става изискуем, освен в случаите в които е предвидено задължение за регистрация по чл. 97, 97б и 98, в сила до 30.06.2021 г.

Считано от 01.07.2021 г. задължение за регистрация на посоченото основание – чл. 96, ал. 9 от ЗДДС, ще възникне, освен в случаите, в които е предвидено задължение за регистрация по чл. 97 или право за регистрация по чл. 154, 156 и 157а от ЗДДС.

Считано от 18.02.2022 г., задължение за регистрация на посоченото основание – чл. 96, ал. 9 от ЗДДС, ще възникне, освен в случаите, в които е предвидено задължение за регистрация по чл. 97 (**изм. - ДВ, бр. 14 от 2022 г., в сила от 18.02.2022 г.**).

Чуждестранното лице се регистрира чрез акредитиран представител (изключение от този ред е при клоновете на чуждестранни лица - те се регистрират по общия ред).

Важно!!! Чуждестранно лице - доставчик, който не е установен на територията на Европейския съюз или на трета страна, с която Европейският съюз е сключил споразумение за взаимопомощ, сходно по обхват с **Директива 2010/24/ЕС** и **Регламент (ЕС) № 904/2010**, което *извършва доставка на стоки, изпращани или превозвани от място на територията на страната до място извън територията на Европейския съюз*, се регистрира по ЗДДС задължително чрез акредитиран представител (чл. 133, ал. 2 от ЗДДС - **доп. ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.**).

Съгласно ал. 6 на чл. 133 от ЗДДС (в сила до 30.06.2021 г.), когато чуждестранното лице е установено в друга държава членка или в трета страна, с която страната ни има правни инструменти за взаимопомощ, регистрацията се извършва по общия ред. В тези случаи чуждестранното лице може да посочи акредитиран представител, но не е задължено да направи това.

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

Считано от 01.07.2021 г., когато чуждестранното лице е установено в друга държава членка или трета страна, с която Европейският съюз е сключил споразумение за взаимопомощ, сходно по обхват с [Директива 2010/24/ЕС на Съвета от 16 март 2010 г. относно взаимната помощ при събиране на вземания, свързани с данъци, такси и други мерки](#) (ОВ, L 84/1 от 31 март 2010 г.), наричана по-нататък „Директива 2010/24/ЕС“, и [Регламент \(ЕС\) № 904/2010 на Съвета от 7 октомври 2010 г. относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност](#) (ОВ, L 268/1 от 12 октомври 2010 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 904/2010“, регистрацията се извършва по общия ред или по специалния ред на глава осемнадесета от ЗДДС. Чуждестранното лице може да посочи акредитиран представител, но не е задължено да направи това.

Горепосочените правила не се прилагат за чуждестранни лица, избрали да се регистрират на основание чл. 154 за прилагане на режим извън Съюза (чл. 133, ал. 5 от ЗДДС - изм. - ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г. до 30. 06. 2021 г., ДВ бр. 104 от 2020 г.)

Съгласно разпоредбата на чл. 133, ал. 5 от ЗДДС, в сила от 01.07.2021 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г., **чуждестранно лице, което не е установено** по седалище и адрес на управление и по постоянен обект на територията на Европейския съюз, но е установено в трета страна, с която Европейският съюз **не е сключил споразумение за взаимопомощ**, сходно по обхват с [Директива 2010/24/ЕС](#) и [Регламент \(ЕС\) № 904/2010](#) и **е избрало да се регистрира** на основание и по реда на **чл. 154** за прилагане на режим извън Съюза или **чл. 156** за прилагане на режим в Съюза, **се регистрира чрез акредитиран представител.**

Съгласно разпоредбата на чл. 133, ал. 5 от ЗДДС (изм. - ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от **01.01.2024 г.**) чуждестранно лице, което не е установено по седалище и адрес на управление и по постоянен обект на територията на Европейския съюз, но е установено в трета страна, с която Европейският съюз не е сключил споразумение за взаимопомощ, сходно по обхват с [Директива 2010/24/ЕС](#) и [Регламент \(ЕС\) № 904/2010](#) и е избрало да се регистрира на основание чл. 156 за прилагане на режим в Съюза, се регистрира чрез акредитиран представител.

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

Регистрацията се извършва в компетентната Териториална дирекция на НАП (чл. 133, ал. 3 от ЗДДС, във връзка с чл. 8 от ДОПК).

Акредитиран представител (чл. 135 от ЗДДС) може да бъде само дееспособно физическо лице с постоянен адрес или постоянно пребиваващо в страната или местно юридическо лице, което не е в процедура по ликвидация или не е обявено в несъстоятелност и няма изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски, събирани от Националната агенция за приходите. (чл. 135, ал. 1 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.)

Акредитираният представител представлява чуждестранното лице по всички негови данъчни правоотношения, възникнали по ЗДДС. Същият отговаря солидарно и неограничено за задълженията по този закон на регистрираното чуждестранно лице, възникнали от датата, от която акредитираният представител е приел задълженията по чл. 135 от закона, до 5 години след като е престанал да изпълнява задълженията по чл. 135 от закона, а когато чуждестранното лице е определило друг акредитиран представител – до датата, на която другият акредитиран представител е приел да изпълнява задълженията по чл. 135 от закона, освен в случаите, когато чуждестранното лице е установено в друга държава членка или в трета страна, с която страната ни има правни инструменти за взаимопомощ.

Внимание! Акредитираният представител на регистрираното чуждестранното лице не отговаря солидарно и неограничено само в случаите, когато чуждестранното лице е регистрирано на основание чл. 154 от ЗДДС или когато чуждестранното лице не е било длъжно, но е посочило акредитиран представител (чл. 135, ал. 3 от ЗДДС - доп., ДВ, бр. 95 от 2009 г., изм., ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 01.07.2021 г.).

Съгласно изменението в ал. 4 на чл. 135 от ЗДДС, **прието с ДВ - бр. 14 от 2022 г., в сила от 18.02.2022 г.**, представителят по чл. 157а, ал. 2 от закона (при специална регистрация за прилагане на режим за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии) се счита за **акредитиран представител** на лицето по чл. 157а, ал. 3 и го представлява по всички негови данъчни правоотношения по режима за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии, и отговаря солидарно и неограничено за задълженията по този режим.

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

При прекратяване на лицето - акредитиран представител, или при настъпване на други обстоятелства, които водят до невъзможност това лице да изпълнява задълженията си по този закон, в 14-дневен срок от датата на настъпване на новите обстоятелства чуждестранното лице е длъжно да определи нов акредитиран представител, освен в случаите, когато чуждестранното лице е установено в друга държава членка или в трета страна, с която страната ни има правни инструменти за взаимопомощ.

Видно от цитираните законови норми, считано от 01.01.2010 г. относно лицата, установени в друга държава членка или в трета страна, с която страната ни има правни инструменти за взаимопомощ, регистрацията чрез акредитиран представител е правна възможност, а не задължително изискване на закона.

ВАЖНО!!!

Данъчно задължено лице, регистрирано по реда на чл. 96, 97, 99 или чл. 100, ал. 1, 2 и 3 от ЗДДС, установено по седалище и адрес на управление в Обединено кралство Великобритания или в трета страна, с която Европейският съюз не е сключил споразумение за взаимопомощ, сходно по обхват с Директива 2010/24/ЕС и Регламент (ЕС) № 904/2010, се счита за регистрирано по закона, ако определи акредитиран представител по чл. 133 от закона и уведоми писмено компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите в срок до 31 март 2021 г. включително. Ако лицето не определи акредитиран представител в посочения срок, регистрацията му се прекратява по инициатива на орган по приходите с издаване на акт за дерегистрация, като датата на дерегистрация е 31.03.2021 г.

Данъчно задължено лице, което е установено по седалище и адрес на управление в Обединено кралство Великобритания и е регистрирано по реда на чл. 98 от ЗДДС, се счита за регистрирано по реда на чл. 96, ал. 9, ако определи акредитиран представител по чл. 133 от закона до 15 януари 2021 г. включително. Ако не определи акредитиран представител в посочения срок, регистрацията му се прекратява, като датата на дерегистрация е 15.01.2021 г. (§ 67, ал. 4 – 7 от преходните и заключителни разпоредби на *Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност* - ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.).

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

Относно приложението на чл. 133, ал. 5 и 6 от ЗДДС, в сила от 01.07.2021 г. – виж становище на зам. изпълнителния директор на НАП с изх. № 94-Д-69#5/05.07.2021 г.

94-Д-69#5_05.07.2
021 г..doc

4. Регистрация на данъчно задължени лица, извършващи услуги, вътреобщностни дистанционни продажби на стоки, вътрешни дистанционни продажби на стоки и дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии – Специални режими – виж фиш X.10а и фиш X.20.

IV. РЕГИСТРАЦИЯ ПО ЗДДС НА ДАНЪЧНО ЗАДЪЛЖЕНО ЛИЦЕ, КОЕТО НЕ Е ИЗПЪЛНИЛО В СРОК ЗАДЪЛЖЕНИЕТО СИ ЗА ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ, И ПЕРИОД, ЗА КОЙТО СЕ ОПРЕДЕЛЯТ ДАНЪЧНИТЕ МУ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

1. Регистрация по ЗДДС на данъчно задължено лице, което не е изпълнило в срок задължението си за подаване на заявление за регистрация

Когато орган по приходите установи, че *лице не е изпълнило в срок задължението си за подаване на заявление за регистрация*, той го регистрира с издаване на акт за регистрация, ако условията за регистрация са налице. В акта за регистрация се посочват основанията и датата, на която е възникнало задължението за регистрация (чл. 102, ал. 1 и 2 от ЗДДС).

2. Период, за които се определят данъчните задължения на данъчно задължено лице, което не е изпълнило в срок задължението си за подаване на заявление за регистрация

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

За определяне на данъчните задължения на лице *в случаите, когато е било длъжно, но не е подало заявление за регистрация в срок*, се приема, че лицето дължи данък за извършените от него **облагаеми доставки и облагаеми вътреобщностни придобивания** и за **получените облагаеми доставки на услуги, за които данъкът е изискуем от получателя:**

1. за периода от изтичането на срока, в който е следвало да бъде издаден актът за регистрация, ако лицето е подало заявлението за регистрация в срок, до датата, на която е регистрирано от органа по приходите;

2. за периода от изтичането на срока, в който е следвало да бъде издаден актът за регистрация, ако лицето е подало заявлението за регистрация в срок, до датата, на която са отпаднали основанията за регистрация (чл. 102, ал. 3 от ЗДДС).

За определяне на данъчните задължения на лицето *в случаите по чл. 96, ал. 1, изречение второ, когато е било длъжно, но не е подало заявление за регистрация в срок*, се приема, че лицето дължи данък за **облагаемите доставки, с които надхвърля облагаемия оборот от 166 000 лв. (облагаем оборот в сила за периода от 01.01.2025 г. – 31.03.2025 г.), съответно с които надхвърля облагаемия оборот от 100 000 лв. (облагаем оборот в сила за периода след 01.04.2025 г. включително)**, от датата, на която е надвишен оборотът, до датата, на която е регистрирано от органа по приходите, или до датата, на която са отпаднали основанията за регистрация. За **облагаемата доставка, с която се надхвърля облагаемият оборот**, се дължи данък. Лицето дължи данък и за **получените облагаеми доставки на услуги, за които данъкът е изискуем от получателя**, и за **облагаемите вътреобщностни придобивания**, осъществени през този период (чл. 102, ал. 4 от ЗДДС, нова - ДВ, бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г., изм. - ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2025 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2025 г., в сила от 01.04.2025 г.).

V. РЕД ЗА НАЧИСЛЯВАНЕ ОТ РЕГИСТРИРАНО ПО ЗДДС ЛИЦЕ НА ДЪЛЖИМ ДАΝЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ ЗА ИЗВЪРШЕНИТЕ ОТ НЕГО ОБЛАГАЕМИ ДОСТАВКИ И ОБЛАГАЕМИ ВЪТРЕОБЩНОСТНИ ПРИДОБИВАНИЯ И ЗА ПОЛУЧЕНИТЕ ОБЛАГАЕМИ ДОСТАВКИ НА УСЛУГИ, ЗА

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.**КОИТО ДАНЪКЪТ Е ИЗИСКУЕМ ОТ ПОЛУЧАТЕЛЯ, ПРЕЗ ПЕРИОДА, КОГАТО СЪЩОТО Е БИЛО ДЛЪЖНО, НО НЕ Е БИЛО РЕГИСТРИРАНО ПО ЗДДС В СРОК**

Със ЗИД на ЗДДС, ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г., е въведена правна възможност за лицата, които не са изпълнили задължението да се регистрират по ЗДДС или не са се регистрирали в законовоопределения срок, да **начислят дължимия данък върху добавената стойност за извършените облагаеми доставки и облагаеми вътреобщностни придобивания и за получените облагаеми доставки на услуги, за които данъкът е изискуем от получателя**, през периода, когато са били длъжни, но не са били регистрирани. С новите разпоредби се регламентира възможност за издаване от тези лица на данъчен документ, с който да бъде **начислен дължимият данък върху добавената стойност за извършените от тях облагаеми доставки и облагаеми вътреобщностни придобивания и за получените облагаеми доставки на услуги, за които данъкът е изискуем от получателя, през периода, когато същите са били длъжни, но не са били регистрирани по ЗДДС в срок**. По този начин е предоставена възможност **за получателя** по доставката да **упражни правото на приспадане на данъчен кредит**.

1. Ред за начисляване на данъка върху добавената стойност от доставчик, регистрирано по ЗДДС лице, което не е изпълнило задължението да се регистрира по закона или не се е регистрирало в законовоопределения срок

1.1. Доставки, които са документирани с фактура и/или известие към фактура

Регистрирано по ЗДДС лице, което не е изпълнило задължението да се регистрира по закона или не се е регистрирало в законовоопределения срок, за всяка извършена от него облагаема доставка, документирана с фактура и/или известие към фактура без начислен данък, за която дължи данък по ал. 3 или 4 на чл. 102 от ЗДДС, в първия или в следващия данъчен период може да анулира издадените документи без начислен данък по реда на чл. 116 от същия закон и да издаде нова фактура по чл. 113 от закона, в която да посочи данъка на отделен ред. При определяне на размера на дължимия данък за всяка извършена облагаема доставка се приема, че той е включен в договорената цена, освен ако при издаване на новата фактура е договорено изрично, че данъкът ще се дължи отделно. Новата фактура се отразява

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

в **дневника за продажбите** за данъчния период, през който е издадена (чл. 102, ал. 6 от ЗДДС - нова, ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.).

Когато не е издало нова фактура по реда на ал. 6 на чл. 102 от ЗДДС, *регистрирано по ЗДДС лице, което не е изпълнило задължението да се регистрира по закона или не се е регистрирало в законовоопределения срок*, начислява дължимия данък за извършената от него облагаема доставка с протокол в първия или в следващия данъчен период. Протоколът задължително съдържа реквизитите по чл. 117, ал. 2, т. 1 – 8 от ЗДДС, като се посочват и издадените документи, с които е документирана доставката без начислен данък. Издаденият протокол се отразява в **дневника за продажбите** за данъчния период, през който е издаден (чл. 102, ал. 7 от ЗДДС- нова, ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.).

1.2. Доставки, които не са документирани с фактура и/или известие към фактура

Регистрирано по ЗДДС лице, което не е изпълнило задължението да се регистрира по закона или не се е регистрирало в законовоопределения срок, за извършените облагаеми доставки, които не са документирани с фактура и/или известие към фактура без начислен данък, за които дължи данък по ал. 3 или 4 на чл. 102 от ЗДДС, в първия или в следващия данъчен период съставя отчет по чл. 119 от същия закон, в който определя размера на дължимия данък, съгласно чл. 67, ал. 2 или 3 от закона, и го отразява в **дневника за продажбите** за данъчния период, през който е издаден (чл. 102, ал. 8 от ЗДДС - нова, ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.).

1.3. Доставки, за които данъкът е изискуем от получателя

Регистрирано по ЗДДС лице, което не е изпълнило задължението да се регистрира по закона или не се е регистрирало в законовоопределения срок, начислява дължимия по ал. 3 или 4 на чл. 102 от ЗДДС данък за всяка получена облагаема доставка на стоки или услуги, за която данъкът е изискуем от получателя, с протокол по чл. 117 от закона в първия или в следващия данъчен период. Протоколът се отразява в **дневника за продажбите** за данъчния период, през който е издаден (чл. 102, ал. 9 от ЗДДС - нова, ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.).

2. Изключение

За доставки по чл. 163а, ал. 2 от ЗДДС, за които данъкът е начислен от доставчик, *регистрираното по ЗДДС лице, което не е изпълнило задължението да се регистрира по*

РЕГИСТРАЦИЯ. ПРОЦЕДУРА. СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ.

закона или не се е регистрирало в законовоопределения срок, не дължи данък по реда на този член (чл. 102, ал. 10 от ЗДДС - нова, ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.).

3. Дължимост на лихви

За дължимия данък по ал. 3 или 4 на чл. 102 от ЗДДС лицето дължи лихва, считано от изтичането на срока, в който данъкът е следвало да бъде внесен, ако лицето е било регистрирано по този закон в срок (чл. 102, ал. 11 от ЗДДС - нова, ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.).

4. Право на данъчен кредит за получателя

В случаите по ал. 6 на чл. 102 от ЗДДС получателят по доставката - регистрирано по този закон лице, може да упражни право на приспадане на данъчен кредит по общите правила на закона през данъчния период, през който е издадена новата фактура, или през следващия данъчен период само когато е бил регистрирано лице към датата на доставката и е отразил първоначално издадената фактура и/или известие към нея в дневника за покупките по чл. 124, ал. 1, т. 1 от ЗДДС в срока по чл. 72, ал. 1 от закона (чл. 102, ал. 12 от ЗДДС - нова, ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.).

Преходни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност, обн. ДВ – бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.

Когато след датата на създаване на непersonифицирано дружество, което не е регистрирано по закона, съдружникът е регистриран по закона до 31 декември 2017 г. включително, заявлението за регистрация по чл. 132, ал. 5 се подава в едномесечен срок от влизането в сила на закона (§ 34 от ПЗР на ЗИД на ЗДДС).